

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMART Česko

SMART Česko v praxi obcí a měst

Městská část Praha-Libuš

Tento dokument vznikl v rámci účasti MČ Praha-Libuš v projektu č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016927

Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst. MČ Praha-Libuš jej i s ohledem na velmi limitované časové možnosti zpracování analytické i strategické části vnímá jako podkladový materiál pro další plánované koncepční dokumenty.

Duben–červen 2023

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
1.1	Stručná historie Libuše a Písnice.....	4
2	ANALYTICKÁ ČÁST.....	5
2.1	Popis systému fungování hl. m. Prahy.....	5
2.2	Cíle strategie.....	5
2.3	Demografie.....	6
2.4	Školství, byty a sídlo ÚMČ.....	6
2.4.1	Mateřské školy.....	6
2.4.2	Základní školy.....	6
2.4.3	Byty.....	7
2.4.4	Sídlo ÚMČ.....	7
2.5	Energetika a spotřeba energie v budovách ve správě MČ.....	7
2.6	SWOT analýzy k vybraným oblastem.....	9
2.6.1	SWOT - Dobré vládnutí („good government“).....	9
2.6.2	SWOT - Financování SMART.....	10
2.6.3	SWOT - Energetika.....	11
2.7	Prognóza vývoje v budoucnu.....	12
3	STRATEGICKÁ ČÁST.....	13
3.1	Vize.....	13
3.2	Priorita 1 – Dobré vládnutí („good government“).....	13
3.3	Priorita 2 – Financování SMART.....	14
3.4	Priorita 3 – Energetika.....	15
3.4.1	2.10 Odkazy na veřejně dostupná data.....	16

1 ÚVOD

Co napadne řadu lidí v souvislosti s touto městskou částí? Konzumenti masa si zřejmě vzpomenou na názvy Drůbežářský podnik Libuš nebo Masokombinát Písnice. Oba tyto provozy již neexistují a na jejich místě působí známá vietnamská tržnice SAPA. Milovníci přírody zřejmě znají romantickou Modřanskou rokli vinoucí se podél Libušského potoka, obdivovatelé veřejné dopravy zas registrují výstavbu tramvajové trati z Modřan a probíhající práce na nové lince metra D, která má mít na našem území hned tři zastávky.

Městskou část Praha-Libuš najdete na jižním okraji hl. m. Prahy. Skládá se ze dvou katastrálních území – bývalých samostatných obcí Libuš a Písnice. Za sousedy má Prahu 4, Prahu 12, Prahu-Kunratice a středočeské obce Vestec a Zlatníky-Hodkovice. V těsném sousedství je obec Dolní Břežany. Nejnížší bod městské části je ve výšce 250 m n. m., nejvyšší má 330 m n. m.

Celková rozloha městské části je 5,24 km². Převažuje zástavba rodinných domků se zahradami, vyšší panelové domy se vyskytují na Sídlišti Písnice (postavené Českými energetickými závody) a Sídlišti Mílová (realizováno pro zaměstnance Vodních staveb). Významný podíl na rozloze MČ má stále orná půda.

Přestože má městská část Praha-Libuš více jak 10 000 obyvatel, z hlediska městské správy je tzv. nečíslovanou malou částí hl. m. Prahy. Působnost pověřeného úřadu vykonává městská část Praha 12.

Významným specifikem je vysoký podíl cizinců, kteří tvoří 22 % obyvatel s trvalým pobytem. Zhruba polovinu z tohoto počtu tvoří Vietnamci.¹

Městská část Praha-Libuš se připojila k projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“ až v jeho závěrečné fázi. S ohledem na limitované časové možnosti se jednak dokument zaměřuje jen na velmi úzký okruh témat (dvě povinná témata Good governance a SMART financování a jedno volitelné Energetika) a jednak nebylo možné k přípravě dokumentu realizovat participativním způsobem. Proto MČ Praha-Libuš vnímá výsledný materiál jako jeden z podkladových materiálů pro přípravu návazných koncepčních dokumentů.

1 Územně-analytické podklady hl. m. Prahy. IPR Praha 2023, dostupné online <https://iprpraha.cz/stranka/3360>
[cit. 14. 4. 2023]

1.1 Stručná historie Libuše a Písnice

Libuš a Písnice se v minulosti vyvíjely jako samostatné obce. Jedním ze symbolů tohoto dlouhodobě samostatného vývoje je například fakt, že na území městské části dodnes působí dvě sdružení dobrovolných hasičů.

Dějiny obce Libuš

Podle pověsti byla obec založena mýtickou kněžnou Libuší, která dala místu také své jméno.² V 19. století, když obec prosperovala díky chovu hus, se ujalo heslo „Už i kněžna Libuše ráda husu z Libuše“.³ Nicméně tento marketingový příběh zřejmě není pravdivý. Ve skutečnosti pojmenování vzniklo podle osobního jména místního hospodáře. První zachycenou podobu názvu obce máme z roku 1321, kdy se objevuje jako *Luobusch*.⁴

Libuš byla po dlouhou dobu malou vesnicí, ještě v 18. století jí tvořilo jen 8 domů a panská hospoda. Stabilní katastr v roce 1843 uvádí už 23 domů a 135 obyvatel. Právě v této době se z Libuše stává známá husařská obec, která se proslavila chovem a vývozem těchto ptáků nejen na pražské trhy, ale také do zahraničí.

Centrem obce bylo okolí dnešního domu č. p. 1, kde podle historických pramenů měla stát Libušská tvrz. Na místě původní návsi vznikla později křižovatka ve tvaru písmene T, kterou tvoří důležitá cesta z Prahy na Jílové a cesta do Kunratic. Libuš byla až do osamostatnění roku 1930 osadou obce Kunratic. V roce 1968 byla v rámci rozšiřování Prahy zapojena do obvodu Prahy 4.

Dějiny obce Písnice

Název vsi Písnice se odvozuje od slova píst, což bylo označení pro masivní desku z tvrdého dřeva s držadlem, která se používala na praní prádla. Historické prameny obec poprvé zmiňují roku 1328, kdy náležela Petrovi od Kamene. Roku 1597 byly obě obce připojeny k nedalekým Břežanům a obyvatelstvo robotovalo při arcibiskupském dvoře v Cholupicích. Za třicetileté války byla ves téměř celá zničena, ještě roku 1654 tu hospodařili jen 2 sedláci a 1 chalupník. V polovině 18. století víme z tereziánského katastru o 11 hospodářích. Stabilní katastr v r. 1843 uvádí již 24 domů a 200 obyvatel. Připojením obce Písnice k hlavnímu městu dne 1. 7. 1974 byly obce Libuš a Písnice sloučeny do jedné městské části.

Společné dějiny

Na přelomu 60. a 70. let 20. století došlo k radikálnímu rozvoji území dnešní městské části. Vznikl zde Masokombinát Praha-jih, později také drůbežárna. V těsné blízkosti těchto provozů vyrostlo řeznické učiliště s plaveckým bazénem a budovami internátů, následně došlo k výstavbě většího sídliště Českých energetických závodů v jižní části obce a Vodních staveb na severu. V bezprostřední blízkosti městské části Praha-Libuš rostla další sídliště – mj. Kamýk, Lhotka a Novodvorská. Po roce 1989 došlo k zániku podniků masného průmyslu a k jejich přeměně na centrum vietnamského obchodu v ČR – tržnici SAPA.

Několik kilometrů jižním směrem od Písnice vznikl cca před 10 lety úsek vnějšího obchvatu Prahy. V blízké budoucnosti se v MČ Praha-Libuš očekává velmi rychlý rozvoj. Bylo dokončeno prodloužení tramvajové trati z Modřan do Libuše. Byly zahájeny práce na úseku metra D a připravuje se jeho prodloužení o tři

2 Tyto pověsti se objevují porůznu v literatuře, aniž by byl uveden jejich zdroj. Všechny pocházejí nepochybně přímo z obce Libuše, kde se dodnes vyprávějí. V třicátých letech některé z nich zapsal libušský kronikář. Čerpal však pravděpodobně také převážně z níže uvedené literatury.

3 Že toto přísloví vstoupilo v širší známost, dosvědčuje i jeho výskyt na školní lavici v městě Ledec. Dostupné z: <http://mesto.ledec-net.cz/lednov.html> [citováno 15. dubna 2007].

4 EMLER, Josef: *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae*. Pars III, Annorum 1311–1333. Praha: Typis Gregerianis, 1890. s. 307.

zastávky, které všechny budou ležet na našem území. Okolo zastávek je připravovaná rozsáhlá městská i soukromá výstavba. Na konečné zastávce metra Depo Písnice vznikne přestupní terminál mezi prostředky příměstské dopravy a metrem. Územní rozhodnutí má také projekt obchvatu historické Písnice, plánuje se obchvat Libuše.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Popis systému fungování hl. m. Prahy

Specifikem Prahy je fakt, že městské části disponují pouze částí majetku a pravomocí ve srovnání se samostatnými městy a obcemi. Mj. nemají pravomoc vydávat vyhlášky a nařízení, majetek mají pouze svěřený do správy od hl. m. Prahy, hospodaření přidělenými financemi a majetkem podléhá kontrole pražského magistrátu. Řadu služeb neposkytuje nebo není u nich objednatelem městská část, ale „velká Praha“. Magistrát, jeho organizace a smluvní partneři zodpovídají mimo jiné za správu veřejného osvětlení, zřizování a údržbu semaforů, investice do kanalizací a vodovodů plus výstavbu a údržbu vybraných komunikací nebo svoz a využití odpadů. Město také zřizuje střední školy nebo objednává a platí provoz hromadné dopravy, stará se o lesy, chráněná území nebo o vodní toky. Spolu s menšími pravomocemi je odpovídajícím způsobem zkrácený rozpočtový příspěvek na obyvatele pro MČ, který je nyní ve výši 3500 Kč. Výsledkem tohoto rozdělení působností je mj. fakt, že na významnou část provozu města nemá městská část přímý vliv. Ovlivňuje je prostřednictvím jednání s úředníky a politickou reprezentací magistrátu.

2.2 Východiska strategie

Městská část má zpracovány rozvojové dokumenty, které byly použity jako jeden z podkladů tvorby této koncepce. Jedná se o tyto dokumenty:

- Dokumenty a výstupy Místní agentury 21
- Pocitová mapa občanů z roku 2021
- Demografická studie z roku 2020
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro správní obvod Praha 12 (2016 + aktualizace 2020)

Dále existuje řada neaktuálních plánů a strategií, u kterých má současná politická reprezentace ambici je aktualizovat a rozvinout. Jsou to mj. Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš, Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na území MČ Praha 12 2015–2020, Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v městské části Praha 12 (2009) nebo Energetický plán městské části Praha-Libuš 2010–2020.

Dále vycházíme z dokumentů vytvořených pro hl. m. Prahu a jeho organizace. Jedná se zejména o tyto dokumenty:

- Strategický plán hl. m. Prahy
- Plán udržitelné mobility Prahy a okolí
- Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu
- Rozvoj linek PID v Praze 2022–2032
- Strategie rozvoje bydlení v hl. m. Praze
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb hlavního města Prahy
- Katalogový list městské části Územně analytických podkladů

- Studie Okolí budoucí stanice metra D a krajinné rozhraní Písnice
- Studie sídliště a okolí budoucí stanice metra D Libuš

Cílem této koncepce SMART CITY MČ Praha-Libuš je popsat, rozpracovat a připravit k realizaci oblasti rozvoje v případech, kde lze využít „chytrá řešení“. Jejich cílem je udržitelný rozvoj, který přinese výhody všem důležitým hráčům v území – občanům všeho věku, živnostníkům a podnikatelům, návštěvníkům Libuše a Písnice i městské části a jejím zřízeným organizacím. Pro tvorbu strategie byly vybrány klíčové oblasti zájmu:

- Financování SMART
- Dobré vládnutí („good government“)
- Energetika

2.3 Demografie⁵

Základní údaje

Městská část Praha-Libuš má okolo 10 000 obyvatel, což činí necelé 1 % všech obyvatel Prahy. V průběhu posledních 15 let narostl počet obyvatel o 19 %. Výstavba metra a naplnění rozvojových lokalit navýší počet obyvatel o dalších cca 5000. Obyvatelstvo MČ je mladší, než je celorepublikový i městský průměr. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel je 22 %. Více jak polovinu tvoří vietnamská komunita.⁶

Počet obyvatel zaznamenává v posledních 10 letech růst, na kterém se podílí jak porodnost, tak stěhování odjinud. Nejvíce lidí – 60 % veškerého obyvatelstva – žije v Libuši. Střední délka života při narození je v MČ Praha-Libuš 79 let u mužů a téměř 84 let u žen.

Demografická studie z roku 2020 předpokládá, že po dokončení všech developerských projektů se počet obyvatel zvýší na zhruba 15 000. Hustota obyvatel kolísá podle typu zástavby, průměr je nicméně pouhých 20,34 obyvatel na hektar.

2.4 Školství, byty a sídlo ÚMČ

2.4.1 Mateřské školy

Ve spádovém území působí 4 MŠ zřízené městskou částí se souhrnnou rejstříkovou kapacitou cca 360 dětí. Stávající kapacita nepokrývá počet dětí ve věku 3–5 let s hlášeným trvalým pobytem, respektive zapsaným pobytem u cizinců. Celkový počet zájemců o MŠ ze stávající zástavby se bude dlouhodobě pohybovat okolo 400. I nadále bude chybět cca 40 míst pro tříleté děti a starší, a to i v případě, že se nepostaví žádný developerský projekt. Pokud by se realizovaly všechny plány, vzroste počet zájemců o MŠ na cca 650. Oproti stávajícím kapacitám by tak chybělo cca 300 míst (cca 12 tříd).

2.4.2 Základní školy

Ve spádovém území působí 2 ZŠ zřízené MČ se souhrnnou rejstříkovou kapacitou 1160 žáků. Aktuálně místní ZŠ navštěvuje 730 žáků. Pro srovnání, na MČ Praha-Libuš má zapsaný pobyt 1288 dětí ve věku 6–14 let. Z mateřských škol víme, že do školky se hlásí prakticky naprostá většina místních dětí. U ZŠ naopak 20 % dětí na prvním stupni chodí jinam a na druhém stupni dokonce 50 %. Pokud se postaví všechny develo-

⁵ Údaje v této kapitole pocházejí ze zdroje Demografická studie z roku 2020. MČ Praha-Libuš, 2020, dostupné online: <https://www.praha-libus.cz/demograficka-studie> [cit. 14. 4. 2023]

⁶ Územně-analytické podklady hl. m. Prahy. IPR Praha 2023, dostupné online <https://iprpaha.cz/stranka/3360> [cit. 14. 4. 2023]

perské projekty, vzroste počet dětí ve věku 6–14 let na cca 2000. Při průměru 25 žáků na třídu by tak bylo potřeba 80 kmenových tříd + odborné učebny. Oproti stávajícímu stavu by chybělo 50 kmenových tříd + odborné učebny.

2.4.3 Byty

Městská část Praha-Libuš vlastní pouhých 6 bytů, které většinou slouží jako služební. HMP na našem území vlastní bytový dům zvláštního určení s nižšími desítkami bytů.⁷

2.4.4 Sídlo ÚMČ

Úřad aktuálně sídlí ve dvou budovách. Ambicí současného vedení je dokončení rekonstrukce hlavního sídla v centru historické Libuše a přesun zaměstnanců právě do budov č. p. 1 a 200. Součástí studie na zástavbu okolí zastávky metra D Sídliště Písnice je vize novostavby radnice na budoucím náměstí na nároží ulic Libušská a V Lužích.

2.5 Energetika a spotřeba energie v budovách ve správě MČ⁸

Budovy ve správě MČ mají převážně velmi vysokou energetickou náročnost. Provozní úspory a snižování energetické stopy v minulosti nepatřily k prioritám městské části. Aktuální politické vedení radnice naopak tyto cíle vnímá jako jednu ze svých priorit. Smyslem současného snažení, jehož prvním krokem je tato analýza, je radikální přeměna způsobu vytápění, energetického managementu a dalších otázek spojených s náklady na provoz budov. Ve spolupráci s HMP máme ambici uplatnit jak již standardní postupy (zateplení, fotovoltaika, lokální tepelné čerpadlo), tak vysoce inovativní přístupy k městské energetice – mj. použití velkokapacitních tepelných čerpadel propojených s vltavskou vodou, teplo z kanalizace, metra nebo datových center. Jednou z cest může být také odkup ostrovního systému dálkového tepla na našem území od soukromého vlastníka a transformace této soustavy prostřednictvím městské společnosti Prometheus. Konkrétní opatření však budou předmětem odborných konzultací a syntézy plánovaných analýz v této oblasti.

V celkově neuspokojivém stavu obecních budov nacházíme dvě pozitiva, která představují naději do budoucna. Prvním je výrazný zájem hl. m. Prahy o pomoc městským částem s přechodem k úsporám a využití obnovitelných zdrojů energie. Rada, výbor ZHMP pro energetiku, Pražské společenství obnovitelné energie, Technologie hl. m. Prahy nebo Pražská plynárenská a její dceřiná společnost Prometheus pracují na velkých i malých projektech směřujících ke snížení účtů za energie a k snížení vlivu naší činnosti na lokální i globální životní prostředí. Druhou nadějí je výstavba metra, přestupního terminálu metro-BUS-(vlak) a dalších provozů ve správě hlavního města Prahy. Na tyto stavby a na radikální proměnu části území pod taktovkou a podle studií města jsou navázané vysoce inovativní přístupy zmíněné v předchozím odstavci.

Celkově máme v tuto chvíli 9 budov (nepočítáme hasičské zbrojnice, technické provozy, garáže nebo parkovací domy, které se převážně nevytápějí). Budovy mají většinou kategorii energetického štítku D, F a G. Sedm z nich je vytápěno plynem pomocí relativně zastaralých kotlů, dvě budovy jsou připojeny na centrální zdroj tepla dodávaného soukromou společností z lokální plynové výtopny. Dle energetických štítků mají naše budovy celkovou roční spotřebu elektřiny 296,6 MWh, roční spotřeba tepla pak činí 2385,3 MWh.

Nejvyšší spotřebu má dispozičně, stářím a skladbou budov poměrně nevýhodná budova základní školy Meteorologická na adrese Meteorologická 181/2. Je vytápěna plynem, elektrické energie její provoz spotřebuje 110,9 MWh ročně, tepla pak 1167,4 MWh. Druhou nejvyšší spotřebu má paradoxně relativně nevelká budova klubu Junior, která je napojena na centrální zdroj tepla. V důsledku špatného stavu

7 Údaje pocházejí z ÚMČ Praha-Libuš.

8 Data v této kapitole pocházejí z údajů poskytnutých MČ Praha-Libuš.

výměníkové stanice je zde každoročně protopeno 320,6 MWh, elektřiny je spotřebováno 38,6 MWh. Následují tři budovy s roční spotřebou tepla okolo 180 MWh – ZŠ Písnice, MŠ K Lukám a MŠ Lojovická. MŠ Mezi Domy využívá centrální zdroj tepla. Elektřiny se zde spotřebovává 25,3 MWh ročně, spotřeba tepla je 552 GJ.

MŠ Ke Kašně je vytápěna dvojicí tepelných čerpadel, celková spotřeba elektrické energie je 44 MWh.

Úřad městské části spotřebovává 13 MWh elektřiny a 77,8 MWh tepla.

Budova ZŠ Písnice má v tuto chvíli hotovou projektovou dokumentaci na rekonstrukci a přístavbu, přičemž projekt má řešit i úspory energií a obnovitelné zdroje. Realizace projektu se očekává do 5 let. Budova ÚMČ aktuálně prochází částečnou rekonstrukcí. Připravuje se však koncepční změna směřující jednak k integraci všech zaměstnanců do jedné budovy, v rámci které budou analyzovány a plánovány energetické a další provozní úspory včetně využití obnovitelných zdrojů energie. V ZŠ Meteorologická zřizovatel plánuje přípravu rychlých provozních i koncepčních investičních změn, které sníží účty a vliv provozu školy na životní prostředí.

Na území MČ jsou dvě hasičské zbrojnice. Novostavba sídla JSDH Písnice ještě nemá vyčíslené provozní náklady. Budova JSDH Libuš je vytápěna tepelným čerpadlem, garáž pak plynovým horkovzdušným temperovacím systémem. Spotřeba elektřiny je zde 5,7 MWh za rok, plynu pak 978 m³ za rok. Připravuje se dostavba budovy v Libuši, v rámci které bude rozšířeno zázemí pro hasiče.

Systém veřejného osvětlení není ve správě městské části, zodpovídá za něj pražský magistrát a jeho společnost Technologie hl. m. Prahy.

Personálně ani odborně není zatím otázka energetického managementu a úspor energií řešena uspokojivě. V plánu je tuto oblast zásadně posílit. Je nezbytné, aby pro všechny budovy ve správě MČ vznikl „jízdní řád“ investic a úspor, který bude postupně naplňován. Toto je naší ambicí v rámci projektu SMART Česko.

Zajímavým zdrojem financí i know how – s ohledem na nízké příjmy MČ a zhoršující se podmínky v oblasti podpory investičních plánů městských částí ze strany magistrátu – může být metoda EPC (Energy Performance Contracting). Metoda v sobě zahrnuje návrh úsporných opatření, přípravu, realizaci a zajištění financování projektu vedoucím k úsporám energie budov. Městská část Praha-Libuš do této chvíle uvedenou metodu nevyužila a nyní ji zahrne mezi zvažovaná řešení v případě nově připravovaných úsporných projektů.

Tabulka 1 Základní energetické parametry budov MČ

Název budovy	Roční spotřeba El. dle PENB [MWh]	Roční potřeba tepla dle PENB [MWh]	Médium pro vytápění	Stáří PENB	En. náročnost budovy dle PENB (En. na vstupu)	Obálka budovy dle PENB
Bikeclínice / Budova prodejna	22,9	46,2	Plyn	2018	C	D
MŠ Lojovická	16,4	126,2	Plyn	2018	C	D
MŠ K Lukám	34,3	179,8	Plyn	2018	C	D
Klub Junior	38,6	320,6	CZT	2013	D	E
Pošta / Byty (?)	22,7	119,6	Plyn	2013	E	G
Úřad městské části Praha-Libuš	13	72,8	Plyn	2013	D	C
MŠ Mezi Domy	13	188	CZT	2008	E	?
ZŠ Ladislava Čoňka	24,8	164,7	Plyn	2013	D	G
ZŠ Meteorologická	110,9	1167,4	Plyn	2013	D	F

Zdroj: podklady ÚMČ Praha-Libuš.

2.6 SWOT analýzy k vybraným oblastem

2.6.1 SWOT - Dobré vládnutí („good government“)

Silné stránky

- Dobrá spolupráce s pražským magistrátem a jeho organizacemi
- Dobrá spolupráce s okolními obcemi a městskými částmi
- Relativně šetřivý systém dotací z magistrátu
- (Krátká) zkušenost s participativním rozpočtem
- Zpracovaný dotační systém
- Transparentní veřejné soutěže
- Ochota úřadu a politické reprezentace přebírat inspiraci ze zkušenějších městských částí
- Dva silné sbory dobrovolných hasičů
- Členství v Národní síti zdravých měst, proces místní Agendy 21

Slabé stránky

- Omezená aktivita občanů - jen dílčí zkušenosti při plánování rozvoje při přípravě územních studií (ze strany hlavního města Prahy), či další drobné akce - např. pocitové mapy, 10 Problémů Libuše a Písnice, slabá intenzita a forma zapojení občanů do dění v obci
- Nízká integrace zájmových organizací a spolků do činnosti radnice
- Nízká míra sounáležitosti mezi obyvateli jednotlivých lokalit městské části
- Málo intenzivní míra komunikace s živnostníky, firmami a významnými vlastníky pozemků
- Limity při komunikaci se starší populací při využití běžných nástrojů
- Zastaralé a neplatné středně a dlouhodobé koncepce rozvoje

Příležitosti

- Příležitost k prosazení zájmů občanů a radnice při přípravě studie na okolí zastávky metra D
- Zapojení mladší generace do rozhodování prostřednictvím žákovských parlamentů a zastupitelstva mladých
- Integrace úřadu do jedné budovy jako důležitá cesta k zlepšení služeb a spolupráce s občany, podnikateli a dalšími subjekty působícími na území MČ
- Vyšší míra využití zasedacího sálu ZMČ pro účely jednání s občany
- Nové formy oslovení občanů včetně elektronických
- Digitalizace procesů na radnici

- Zlepšení projektového řízení
- Zvýšení úrovně plánování na všech úrovních

Hrozby

- Fluktuace zaměstnanců, odchod zkušených zaměstnanců – nedostatečné ohodnocení, frustrace
- Nedůvěra k radnici a neochota veřejnosti spolupracovat s ÚMČ
- Polarizovaná politická scéna a obtíže s hledáním všeobecně přijatelného konsenzu
- Ztráta kontinuity v závislosti na politických změnách i u projektů, které mají smysl
- Chyby v nastavení procesů
- Nerealizace projektů participativního rozpočtu

2.6.2 SWOT - Financování SMART

Silné stránky

- Nezanedbatelná výše úspor na účtech MČ
- Kvalitní složení finančního výboru ZMČ

Slabé stránky

- Nízká úroveň vnitřní kontroly úřadu
- Nedostatečné nastavení procesů
- Malá zkušenost s úvěrovým a dotačním financováním
- Minimální příjmy z pronájmu majetku
- Potřeba rozsáhlých výkupů pozemků v majetkově pestrém území
- Velmi limitovaný počet realistických investičních projektů připravených k realizaci
- Zdlouhavý proces politického a administrativního schvalování zpomalující realizaci projektů
- Omezený přístup k dotacím EU
- Nízká úroveň synergických procesů a možné zmatky v případě spolupráce s občany a podnikateli kvůli rozdělení úřadu do více budov

Příležitosti

- Schopnost a ochota městských firem investovat na území MČ do inovativních technologií
- Dotační podpora ze strany pražského magistrátu
- Úspěšné žádosti o dotace z MHMP, zejména na úsporná a environmentálně blízká řešení
- Koncepční přístup k provozním úsporám

- Získání dotací na investiční projekty
- Intenzivnější zapojení občanů do plánování i realizace projektů
- Spolupráce se soukromým sektorem, kontribuce developerů na rozvoj
- Ekonomicky výhodnější pronájem majetku
- Převod majetku do správy HMP a jeho organizací
- Nárůst výnosu daně z nemovitosti s ohledem na připravovanou rozsáhlou výstavbu

Hrozby

- Snižování výše dotačních příspěvků z různých zdrojů
- Turbulentní změny na lokální, městské i celostátní úrovni
- Kolísání cen energií a dalších služeb podstatných pro provoz městské části
- Neočekávané investice v důsledku havárií v zastaralém majetku
- Nečekané legislativní změny včetně rozpočtového určení daní
- Špatně vyhodnocená rizika
- Globální ekonomická a klimatická krize

2.6.3 SWOT - Energetika

Silné stránky

- Celkově zeleně smýšlející politická reprezentace MČ
- Kvalitní tým odborníků spolupracujících s radnicí
- Vysoká míra podpory MČ ze strany magistrátu a Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy
- Zásobování dálkovým teplem u části budov ve správě MČ
- Získaná dotace na zpracování místní energetické koncepce
- Připravený projekt na rekonstrukci výměňkové stanice u Klubu Junior
- Energeticky dobře fungující hasičská zbrojnice Písnice a částečně zateplená zbrojnice Libuš

Slabé stránky

- Většina starších studií a strategií už je neplatná
- Praxe z minulosti, kdy rozvoj nebyl plánován a projekty vznikaly spíše nahodile na základě momentální potřeby a nabídky externího financování
- Velmi zastaralé otopné soustavy budov ve správě MČ
- Aktuální projekty dokončované po minulé politické reprezentaci prakticky neřeší energetické problémy objektů a nezohledňující trendy vyžadující energetické úspory

- Rezervy v provádění energetického managementu

Příležitosti

- Geopolitické vlivy, které MČ tlačí k zelenějším řešením a úsporám
- Snaha o koncepční přístup nové radnice, včetně plánu na zásobník investičních projektů důsledně zohledňujících energetické výzvy současnosti
- Příprava místní energetické koncepce
- Funkční poradní orgány samosprávy
- Členství MČ v Národní síti zdravých měst a uplatňování principů místní Agendy 21
- Účast MČ v projektu SMART ČESKO a možnost konzultovat vybraná témata s odborníky
- Snaha úřadu a politické reprezentace jednat koncepčně a podle strategických dokumentů a následně je vyhodnocovat
- Možnost inovativních přístupů ve vytápění budov včetně odběru tepla z budoucího systému metra nebo z datových center
- Mimořádná podpora vhodných postupů v energetice ze strany magistrátu, Pražského společenství obnovitelné energie, Technologie hl. m. Prahy a Pražské plynárenské, i dostupnost zdrojů z fondů EU pro tuto oblast
- Dostavba hasičské zbrojnice Libuš ve vysokém standardu úspory provozních nákladů
- Možné využití komunitní energetiky

Hrozby

- Ceny energií a inflace, které mohou ohrozit finanční proveditelnost některých projektů
- Oslabení podpory ze strany města a městských organizací
- Nekoncepční přístup MČ při rozvoji obnovitelných zdrojů a energetických úspor
- Malá podpora veřejnosti v důsledku špatně vysvětlených cílů úsporných projektů

2.7 Prognóza vývoje v budoucnu

Městská část Praha-Libuš bude v nejbližších letech pracovat na rozvoji koncepčního přístupu. Získala dotaci na zpracování Místní energetické koncepce. Ta by měla vzniknout do konce roku 2023. Chystá studii na zklidnění dopravy a strategický plán. Oba dokumenty budou připraveny důsledně participativním přístupem, ve spolupráci s širokým zastoupením politické reprezentace a veřejnosti.

Současně je třeba znovu zdůraznit, že řada vizí, které ovlivní MČ, nejsou v rukou MČ. Zejména v oblasti dopravy zde dominují projekty, které mají celopražský význam a jsou rozhodovány, projektovány a realizovány jinými institucemi, než je MČ.

3 STRATEGICKÁ ČÁST

Strategie se opírá o zjištění analytické části a zejména o SWOT analýzu. Formulovaná opatření reagují na konkrétní silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby, je však třeba znovu zdůraznit, že s ohledem na to, že tento dokument je pouze tematicky úzce vymezen, navíc byl realizován ve velmi krátkém období, nelze jej vnímat jako oficiální platnou strategii, důsledně projednanou se všemi zainteresovanými subjekty a veřejností, ale spíše jako jeden z podkladových dokumentů, se kterým bude MČ dále pracovat. Městská část Praha-Libuš velmi dbá na to, aby strategické dokumenty nevznikaly „za zavřenými dveřmi“ nebo v rámci užších řešitelských týmů, ale aby se jednalo o širší shodu úřadu, samosprávy a občanů. S ohledem na toto nastavení procesů vnímáme tento dokument spíše jako draft určený pro další diskusi, nikoli jako finální výstup.

3.1 Vize

*Městská část Praha-Libuš chce být místem,
kde se lidem líbí a spokojeně žije nyní i v budoucnosti.*

Tato vize má časový horizont 2026. K dosažení této vize je třeba rozpracovat celou řadu témat, s ohledem na parametry spolupráce definované projektem jsou dále rozpracovány pouze tři priority.

3.2 Priorita 1 – Dobré vládnutí („good government“)

Jak bylo uvedeno v analytické části, s ohledem na specifickou pozici městské části Prahy je třeba pracovat jednak se strategickými dokumenty města (většinou odpovídajícím způsobem projednané a platné). Na straně městské části jsou strategické dokumenty z valné části neexistující, neplatné nebo zastaralé. Priorita Dobré vládnutí proto řeší dosavadní do značné míry nekoncepční přístup v řízení obce.

V rámci této priority se chceme zaměřit na posílení koncepčního přístupu, který zahrnuje nejen přípravu chybějících strategií, ale rovněž rozhodování založeném na datech. Všechny strategie plánujeme důsledně projednávat s veřejností a rovněž považujeme za důležité pokračovat v participativním rozpočtu. Řada rozhodnutí, která budou učiněna v nejbližších letech, bude mít rozsáhlé dopady na podobu MČ Praha-Libuš, ta je proto třeba dělat na základě širokého konsenzu s obyvateli a celou politickou reprezentací. Jako důležité jak pro občany, tak pro fungování úřadu považujeme sloučení ÚMČ do jedné budovy, resp. do areálu sousedních budov.

Na podporu uvedených principů připravujeme tento soubor opatření:

1.1 Koncepční přístup založený na datech a spolupráci

Zpracujeme strategie v klíčových oblastech, tedy v oblasti územního a strategického rozvoje, úspor energií v obecních budovách a majetkové držby pozemků a nemovitostí. S veřejností jsou nebo budou diskutovány všechny strategické dokumenty i dílčí akční plány. Budeme pokračovat v aktivitách inspirovaných místní Agendou 21 a dalšími metodami přímé demokracie. Rozhodnutí o zásadních otázkách budou podložena studiemi a dalšími relevantními podklady.

1.2 Sloučení ÚMČ do jedné budovy

Rozdělení úřadu do více budov představuje funkční a logistický problém. Ten zažívají jak občané, kteří často hledají příslušnou službu v jiné budově, než skutečně je, tak úředníci. Nedostatečnou synergií trpí řízení úřadu, informační technologie včetně sítí nebo sdílených disků, archivy i pracovněprávní kontrola zaměstnanců. Rozdělení úřadu do více adres je také problém bezpečnostní a vysoké jsou také provozní náklady. To vše by mělo vyřešit sloučení ÚMČ do jedné budovy, resp. dvou sousedních budov. V budoucnu se předpokládá novostavba radnice na budoucím náměstí v centru městské části u zastávky metra Sídliště Písnice.

1.3 Komunikace a zapojování veřejnosti do rozhodování

Bude pokračovat participativní rozpočet jako oblíbená metoda zapojení veřejnosti do rozhodování o drobných změnách bezprostředního okolí obydlí konkrétních skupin obyvatel. Bude pokračovat a rozvíjet se soubor aktivit, jejichž cílem bude komunikace s veřejností o důležitých rozhodnutích. Projekt zapojení veřejnosti bude ideově vycházet z dlouhodobě praktikovaného modelu místní Agendy 21. Uvedený projekt vykazuje synergií s prioritou 2 této strategie – financováním SMART.

3.3 Priorita 2 – Financování SMART

Významným rizikem současné doby je ohrožení financování obecních projektů kvůli zhoršující se ekonomické situaci státu. Vláda uplatňuje mnohem restriktivnější politiku z hlediska podpory měst a obcí, momentálně schvalovaný úsporný balíček tento trend ještě posiluje.

Městská část projde v dalších letech razantní proměnou v důsledku výstavby tří stanic metra, obchvatové komunikace a s tím související intenzivní výstavbou. Investory budou různé státní a městské organizace, své vize tu má i městská část nebo magistrát. Je jasné, že tak výrazný rozvoj bude financován vícezdrojově, přičemž jen malá část půjde za městskou částí. Finance na zásadní rozvojové projekty v naší režii najdeme zejména v těchto zdrojích: vlastní zdroje, podpora investičních aktivit, půjčky a jiné formy financování ze strany hl. m. Prahy, kontribuce dle městských pravidel nebo na základě individuální dohody, dotace (hl.m. Prahy, národní fondy EU). Klíčové je však dobře naplánovat, připravit, vytvořit a důsledně aplikovat efektivní dotační a projektový management.

Na podporu uvedených principů připravujeme tento soubor opatření:

2.1 Příprava zásobníku projektů s cílem naplánovat příjmy a investiční výdaje ve střednědobém horizontu

MČ není projektově dostatečně připravena na to, aby se ucházela o externí zdroje financování. Projekty, které připraveny jsou, neprošly procesy, které by zajistily konsensus napříč politickým spektrem i participaci občanů v dostatečné míře. Tyto aktivity budou realizovány v rámci strategického plánu, resp. jeho akčních plánů, vzhledem k tomu, že strategický plán bude teprve vznikat, připravíme přehled projektových záměrů samostatně, tedy jako zárodek budoucích akčních plánů.

2.2 Rešerše a průběžný monitoring externích zdrojů financování

Rozpočet MČ nemůže pokrýt potřebné investiční aktivity a bez externích zdrojů je možné realizovat pouze minimum akcí. Je proto naprosto nezbytné zmapovat si disponibilní dotační možnosti ze všech dostupných zdrojů, průběžně je sledovat a připravovat projektové žádosti. Opatření bude uskutečňováno pomocí kombinace externích a interních odborných vstupů. Vedoucí zaměstnanci budou důkladně vyškoleni a pravidelně informováni o možnostech dotací, budou procházet školením orientovaným na zvládání financování z externích zdrojů. Pro investice rozsáhlejšího rázu, u kterých bude předpoklad na využití zdrojů mimo městskou část a hl. m. Prahu, budou vznikat společné projektové týmy zahrnující vedoucí zaměstnance a politickou reprezentaci v kombinaci s externími poradci.

3.4 Priorita 3 – Energetika

Aktuální politické vedení pražského magistrátu i městské části je významně orientované na udržitelný rozvoj. Toto ideové nastavení je zárukou, že omezené finanční i lidské zdroje budou investovány především do projektů, vizí a technologií, které přinesou benefity jak pro lokální komunitu, tak pro globální vliv naší činnosti na klima.

Hl. m. Praha má schválenou strategii adaptace na klimatickou změnu, která počítá s rozsáhlými investicemi jak do modrozelené infrastruktury, tak do energeticky úsporných opatření. Městská organizace Pražské společenství obnovitelné energie se chystá zahájit masivní instalace fotovoltaických panelů na budovy v majetku hl. m. Prahy a ve správě městských částí. Do uvedeného projektu jsme navrhli střechy na budovách v naší správě a nyní čekáme na jejich technické zhodnocení a zahájení jednání o smluvním vztahu mezi PSOE a městskou částí. Technologie hl. m. Prahy realizuje na celém území města projekt výměn světelných zdrojů ve veřejném osvětlení a semaforech. Uvedená vlna výměn zasahuje i naši městskou část. Dopravní podnik hl. m. Prahy připravuje pro území MČ Praha-Libuš rozsáhlé projekty zaměřené na ekologičtější veřejnou dopravu. V květnu 2023 byla zprovozněna část tramvajové trati do Libuše, která byla spolufinancována z evropských fondů a jejímž cílem bylo mj. snížení lokálních emisí. Na první úsek tramvajové trati naváže úsek druhý, který dovede tramvaje až na zastávku Nové Dvory. V říjnu 2023 začíná horká fáze výstavby linky D metra, která bude mít na našem území tři zastávky. Zprovoznění se předpokládá v roce 2026 a 2029. Aktuálně začal Libuš obsluhovat parciální elektrobus linky 154. Jde o další příspěvek k opatřením snižující vliv naší činnosti na globální klima a také omezující lokální emise z dopravy.

Městská část bude zpracovávat místní energetickou koncepci, od které očekáváme důsledné vyhodnocení stávající situace a návrh efektivních řešení. Tato aktivita je v souladu s prioritou 1 Good governance, neboť podporuje koncepční přístup založený na datech, stejně jako hledání vhodných modelů financování s prioritou 2 Financování. MČ rovněž chystá vlastní projekt instalace obnovitelných zdrojů na budovy, zateplení fasád a výměn plynových kotlů za tepelná čerpadla.

Samozřejmě – i oblasti energetiky na úrovni MČ se dotýkají aktuální lokální i globální problémy a výzvy. Obří státní deficity, soustředění finančních výdajů města na velké strategické projekty a zvýšené ceny prakticky všech vstupů kvůli vysoké inflaci způsobují, že se zhoršují podmínky pro financování „správných“ projektů. Z uvedeného důvodu zvažuje městská část Praha-Libuš využití metody financování EPC. Díky tomu bude možné financovat i poměrně náročné akce.

Na podporu uvedených principů připravujeme tento soubor opatření:

3.1 Fotovoltaické panely na obecní budovy

Budeme kombinovat projekt Pražského společenství obnovitelné energie a vlastní investice do obnovitelných zdrojů. Využijeme jak systémy pro přímou spotřebu, tak i bateriová zařízení. Fotovoltaika bude využita i pro účely napájení obecních elektromobilů a komunální techniky. Tyto systémy využijeme tam, kde to bude efektivní. Prvními objekty, ve kterých je možné uvažovat o využití „solárů“, je právě rekonstruovaná budova úřadu MČ č. p. 35 a budova č. p. 1 s poštou, občanskou vybaveností a zasedacím sálem zastupitelstva. Pro území obklopující tyto dvě budovy je aktuálně připravována studie rekonstrukce. Její součástí bude i energetická koncepce a využití obnovitelných zdrojů v provozu úřadu a v dopravě.

3.2 Přeměna otopných soustav a další úsporná opatření v budovách ve správě MČ

Zahájíme projekt výměn zastaralých plynových kotlů za tepelná čerpadla, prověříme funkčnost současných systémů zateplení stěn, střech a otvorů budov (okna, dveře), doplníme další opatření chytrého řízení spotřeby. Proběhne rekonstrukce výměňkové stanice Klubu Junior, kde je ambice výrazně snížit provozní ztráty. Výzvou bude připravovaná výstavba nové budovy radnice na budoucím centrálním náměstí. Vzhledem k faktu, že v těsné blízkosti je veden teplovodní řád, předpokládá se vytápění pomocí dálkového

tepla. Ve spolupráci s hl. m. Prahou máme v plánu iniciovat inovativní přístupy ve vytápění budov včetně odběru tepla z budoucího systému metra nebo z datových center.

3.3 Využití aktuálních rozvojových projektů k realizaci environmentálně vhodných opatření

Budeme intenzivně jednat s městem, státem a jejich organizacemi o koordinované realizaci velkých infrastrukturních, dopravních, rezidentních a administračních stavebních projektů s akcemi, které budou sloužit pro výrobu bezemisní energie. V rámci stavby metra jednáme o využití zbytkového tepla z metra pro topné účely. Při připomínkování územní studie pro konečnou stanici metra D Depo Písnice navrhujeme mj. prověření možnosti realizovat nové čtvrti a přestupní zastávku veřejné dopravy jako energeticky soběstačnou čtvrť. Požadujeme také prověření konceptu čtvrti bez individuální automobilové dopravy. Obchvatová komunikace Písnice bude nově pojatá jako intravilánová ulice s řešením zasakování dešťových vod formou zasakování. Parkoviště P+R a autobusový terminál budou připraveny na razantní rozvoj elektromobilů. Připravujeme ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou studii na doplnění liniové zeleně podél obchvatu Písnice, který bude působit jako estetický prvek i jako forma opatření proti větrné erozi.

3.4 Modely financování environmentálně vhodných a úsporných opatření

Proběhne důkladná rešerše dotačních šancí pro oblast modrozelené infrastruktury, udržitelné energetiky a mobility. Zvažovány budou jak tradiční metody formou účelových dotací hl. m. Prahy, tak zdroje státní, evropské a další. U každého projektu budeme důsledně zvažovat, jakou metodu zvolit pro zisk nejlepšího poměru cena/efekt. Zvažována bude samozřejmě i metoda EPC.

3.5 Odkazy na veřejně dostupná data

Strategický plán rozvoje městské části Praha-Libuš

<https://www.praha-libus.cz/strategicke-dokumenty>

Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na území MČ Praha 12 2021–2025

<https://www.praha12.cz/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb-na-praze-12/ds-1324>

Koncepce rozvoje základních a mateřských škol v městské části Praha 12 (2009)

https://www.praha12.cz/assets/File.ashx?id_org=80112&id_dokumenty=2782

Energetický plán městské části Praha-Libuš 2010–2020

https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/

EPM_Praha_Libus_final.pdf

Dokumenty a výstupy Místní agendy 21

<https://www.praha-libus.cz/co-je-mistni-agenda-21>

Pocitová mapa občanů z roku 2021

<https://www.pocitovemapy.cz/praha-libus/nahled>

Demografická studie z roku 2020

<https://www.praha-libus.cz/demograficka-studie>

Mapa bezbariérové přístupnosti

<https://app.iprpraha.cz/apl/app/bezbariery/>

Rozvoj linek PID v Praze 2022–2032

<https://pid.cz/o-systemu/rozvoj-linek-2022-2032/>

Strategie rozvoje bydlení v hl. m. Praze

https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/strategie_rozvoje_bydleni.pdf

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb hlavního města Prahy

https://socialni.praha.eu/jnp/cz/komunitni_planovani/strednedoby

_plan_rozvoje_socialnich_sluzeb/index.html

Katalogový list městské části Územně analytických podkladů:

<https://uap.iprpraha.cz>

<https://uap.iprpraha.cz/#/katalog-mestskych-casti/38>

Studie Okolí budoucí stanice metra D a krajinné rozhraní Písnice

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/odbory/odbor_uzemniho_rozvoje/uzemni_planovani/uzemni_studie/studie_platne/index.html

Studie sídliště a okolí budoucí stanice metra D Libuš:

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/odbory/odbor_uzemniho_rozvoje/uzemni_planovani/uzemni_studie/studie_platne/index.html

Mapy majetkové struktury, územního a metropolitního plánu včetně historických, technické vybavenosti, cenová mapa, povrchová teplota apod.:

<https://www.geoportalpraha.cz>

Mapy v oblasti bezpečnosti, sirény, úkryty, záplavová území apod.:

<https://bezpecnost.praha.eu/mapy/aktualni-deni>

Manuál tvorby veřejných prostranství

<https://iprpraha.cz/stranka/3401>

Městský standard pro plánování, výsadbu a péči o uliční stromořadí

<https://iprpraha.cz/stranka/4087>

Pražské stavební předpisy

<https://iprpraha.cz/stranka/29>

Strategický plán a Plán udržitelné mobility

<https://iprpraha.cz/stranka/27>